

Ohje olkanivelen osteokondroosin kuvauksista ja luokituksesta (Olkanivelen osteokondroosiohje)

Kennelliiton hallituksen 6.10.2016 hyväksymä.

Päivitetty 21.11.2020, 19.8.2021, 27.5.2022, 5.10.2023, 3.10.2024 ja 24.11.2024. Voimassa 1.1.2025 alkaen.

Tämä ohje täydentää Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamissääntöä (valtuusto 26.11.2023) ja Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelman ohjetta (PEVISA-ohje, hallitus 24.11.2023).

1 Yleiset määräykset

Koirien olkanivelen osteokondroosia tutkitaan röntgenkuvauksilla/TT-kuvauksilla ja koirien olkanivelet luokitellaan jalostustiedon keräämistä varten. Suomen Kennelliitto (jäljempänä Kennelliitto) hyväksyy virallisiksi tämän ohjeen mukaisesti annetut lausunnot. Tietyille kondrodysplastisille roduille ei anneta olkanivelen osteokondroosilausuntoa.

Suomessa asuvalle koiralle lausunto on annettava Suomessa.

Kun koira kuvataan Kennelliiton lausuntoa varten, tulee kuvauksessa noudattaa näitä ohjeita ja kuvat asianmukaisine tutkimuslomakkeineen toimittaa Kennelliittoon, joka antaa virallisen lausunnon kuvista. Koiran virallinen tutkimustulos on huonomman olkanivelen mukainen.

Koiran omistajan tulee ilmoittaa kuvaavalle eläinlääkärille koiralle tehty olkaniveleen vaikuttava leikkaus ja asia merkitään tutkimuslomakkeeseen. Koiran sairaskertomus liitetään mukaan. Olkanivelen osteokondroosin takia operoitu koira saa operoitu lausunnon. Merkintä operoitu huomioidaan indeksilaskennassa huonoimman luokan mukaisena tuloksena ja rinnastetaan jalostuskäytössä siihen.

Mikäli koiralle on sattunut tapaturma (lähetteen mukana tulee olla tapauksen sairaskertomus ja röntgenkuvat), jonka takia kyseistä niveltä ei voida arvostella, koira saa kyseisen nivelen kohdalla ”ei lausuntoa” merkinnän. Tällöin koiran tulos määräytyy vain toisen nivelen perusteella.

Röntgenkuvat/TT-kuvat säilytetään keskitetysti Kennelliiton määräämässä paikassa vähintään 10 vuotta, jonka jälkeen ne voidaan hävittää. Kennelliitto kuitenkin säilyttää joka vuodelta maaliskuun kahden ensimmäisen viikon kuvat myöhempiä mahdollisia tutkimuksia varten.

2 Lausuntomenettely

Kennelliiton hallitus nimeää eläinlääkärit, joiden antamat lausunnot hyväksytään. Kennelliiton nimeämä virallinen lausunnonantaja saa tietää koiran rodun, iän, sukupuolen ja rekisterinumeron.

Lausunto annetaan vain sellaisista kuvista, joiden mukana on kuvaajan täyttämä Kennelliiton tutkimuslomake.

Lausunto annetaan vain sellaisesta röntgenkuvasta/TT-kuvasta, jota otettaessa ko. koira on ollut tunnistusmerkitty Kennelliiton hyväksymällä tavalla. Tunnistusmerkintä on aina tarkastettava kuvauksen yhteydessä.

Virallisesta tutkimuslausunnosta peritään maksu. Tutkimuslausunto toimitetaan tutkimuslomakkeeseen merkitylle vastaanottajalle ja Kennelliiton tietokantaan merkitään tiedot tutkimustuloksesta sekä lausunnon antaja.

Lausuntoon voidaan kirjata tieto kuvassa havaittavista olennaisista sivulöydöksistä.

Koira voidaan kuvata uudelleen, mutta vasta 12 kuukauden kuluttua edellisestä kuvauksesta. Jos uusintakuvaus kuitenkin tehdään kuvausteknisistä syistä, on kuvaus aiheellista tehdä mahdollisimman pian. Lausunnon antaja saa nähtäväkseen kaikki aiemmat kuvat. Koirasta annettu lausunto voi uusintakuvausten johdosta muuttua.

Tuontikoirista, ulkomaisista jalostuskoirista ja tuontisperman osalta hyväksytään lausunnot, jotka on annettu Suomen Kennelliiton asteikkoa sekä kuvausasettoa vastaavasti. Lausunnosta tulee käydä ilmi, että koira on ollut tunnistusmerkitty kuvaushetkellä.

Mikäli ulkomaiselle koiralle tarvitaan tämän ohjeen mukainen lausunto, voidaan tunnistusmerkitty koira kuvauttaa tämän ohjeen mukaisesti ja röntgenkuva/TT-kuva lähettää lausuttavaksi Kennelliittoon suomalaista lausuntoa varten (liitteeksi perustelut miksi ulkomaiselle koiralle halutaan lausunto Suomesta).

3 Arvosteluasteikko

- **OC ei todettu:** Olkaluun pään takareuna on muodoltaan pyöreä ja pinnaltaan tasainen.
- **OC todettu:** Olkaluun pään takapinnassa näkyy tasaantuma tai röntgenharva alue.
- **OC tulkinnanvarainen:** Hyvin lievät tai epätyypilliset muutokset.

4 Röntgenkuvauksen toteutus

Kuvattaessa koiran on oltava iältään vähintään 12 kk. Mikäli koirasta on kuitenkin otettu jo ennen 12kk ikää olkakuvat, ne kannattaa toimittaa lisäkuvina samalla kertaa.

Röntgenkuvat pitää toimittaa Kennelliittoon vastaanottojärjestelmän kautta sähköisesti DICOM-muodossa.

Röntgenkuvat on kuvauksen yhteydessä merkittävä tavalla (rtg-teipillä/merkintälaitteella), jota ei jälkikäteen voida muuttaa. Tämä koskee myös digitaalisia röntgenkuvia. Röntgenkuvassa pakollisia tietoja ovat:

- päivämäärä
- koiran rekisterinumero (tai TM-numero)
- puolimerkki (puolimerkki kansainvälisesti tunnistettavana, esim. sin, dex, R, L).

Koira on rauhoitettava kuvausta varten ja käytetyt valmisteet on merkittävä tutkimuslomakkeeseen. Molemmat olkanivelet kuvataan samaan aikaan.

Olganivelet kuvataan mediolateraaliprojektiossa niin, että kuvattavaa jalkaa vedetään kranioventraalisesti ja päällä oleva jalka vedetään kaudaalisesti. Kaularanka siirretään dorsaaliseksi niin, että sen rakenteet eivät ole päällekkäin olganivelen kanssa. Röntgensäde kohdistetaan nivelrakoon ja kuva rajataan hyvin. Kuvien

on oltava laadultaan sellaisia, että arvostelussa huomioon otettavat seikat erottuvat hyvin. Yli- ja alivalotus sekä kuvien rakeisuus voivat estää kuvien arvioinnin.

Tulkinnanvaraisista kuvista voidaan pyytää lisäkuvia eri asennoissa ja myös uusia kuvia tietyn ajan kuluttua.

5 Tietokonetomografiatutkimus (TT, CT)

Koiralle voidaan tehdä myös TT-kuvaus Kennelliiton virallista lausuntoa varten. Kuvaus pitää suorittaa Kennelliiton hyväksymässä paikassa TT-kuvauksista annetun menetelmäkuvauksen mukaisesti.

Koiran tulos voidaan lausua/muuttaa TT-tutkimuksen perusteella. Kun koiralla on TT-tulos, ei sille enää anneta röntgenlausuntoa eikä tuloksesta voi valittaa.

Mikäli TT-tutkimus tehdään täydentämään aiempaa röntgenlausuntoa, se voidaan suorittaa ilman uusintaröntgenkuvausta koskevaa aikarajaa.

6 Valitusmenettely

Röntgenlausuntoja koskevat valitukset käsittelee Kennelliiton nimeämä asiantuntijapaneeli koiranomistajan kirjallisen valituksen perusteella. TT-tutkimuksen tuloksesta ei voi valittaa.

Valitusaika on 90 vuorokautta siitä, kun lausunto on lähetetty koiran omistajalle. Valitusmaksu on kaksi kertaa lausuntomaksun suuruinen. Jos koiran huonomman nivelen mukainen virallinen lausunto muuttuu, maksu palautetaan.

Paneelin päätös on lopullinen, siitä ei voi valittaa eikä toimittaa uusia röntgenkuvia lausuttavaksi. Koiran tulos voidaan kuitenkin muuttaa TT-tutkimuksen perusteella.

7 Poikkeustapaukset

Kennelliiton hallituksella on oikeus erittäin painavista syistä yksittäisessä poikkeustapauksessa myöntää erivapaus tämän ohjeen määräyksistä.